

תְּקוּוֹן הַכֶּלֶל י

הדפסה מיוחדת עבור
משתתפי הקיבוץ הקדוש באומן
תשס"ז

דרך צדיקים
רחוב בית ישראל 40 ירושלים
1599-50-59-59

לב הדברים - סודם הגדול של הפרטים הקטנים

* ספרים מגוונים.

* דיסקים (שיעורים ומוזיקה)

* קלטות שמע לילדים.

* סדנאות רוחניות בארץ ובחו"ל.

* סמינרים וימי עיון.

ת.ד. 160 מבוא חרוון 99765

טלפון: 02-5667567

www.levhadvarim.com

שער ברסלב

האתר המרכזי על חסידות ברסלב

www.breslev.org

נדפס בישראל, 2006, Printed in Israel

תיקון הכללי

אחד מגילויי הגדולים של רבי נחמן היה 'תיקון הכללי', הלא הם עשרה מזמורי תהילים (ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ), שכשהם נאמרים בסדר המצוין לעיל כוחם גדול לתיקון הנפש.

מבוא

ידוע ומפורסם מנהג ישראל, על כל צרה שלא תבוא ולכל בקשת ישועה ורחמים, לומר תהילים. כבר גילה רבי נחמן בעניין מעלת אמירת תהילים, שדוד המלך, כשחיבר את מזמורי התהילים, הכניס בהם התעוררות רוחנית עצומה ורוח הקודש ממשי, עד ש"כָּל אֶחָד וְאֶחָד כָּפִי מֵהַ שְּׁהוּא, יְכוּל לְמַצֵּא אֶת עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ סֵפֶר תְּהִלִּים" (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה ע"ג). דהיינו שכל אחד יכול לגלות בתוך דבריו של דוד המלך, את כל מה שעובר עליו, הן בגשמיות והן ברוחניות. וכן מובא באותה תורה, שעל ידי אמירת תהילים יכול האדם

לזכות למצוא את תיקונו המיוחד עלי אדמות. אחת מן הסיבות למעלת ספר תהילים, מבאר רבי נחמן, היא היותו כלול מ'עשרה מיני נגינה', הלא הם עשרה תדרים של קדושה, המכוונים כנגד עשר ספירות, ואשר בכוחם לתקן את עשרת כוחות הנפש ולהזרים לתוכם רוחניות ושמחה, עד שיפתחו כל הערוצים החסומים בנפש.

"כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה מִיְּמֵי זְמַרָה, שֶׁהֵם בְּחֵינַת הָעֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת שְׁנֵאָמַר בָּהֶם סֵפֶר תְּהִלִּים פְּמוֹכָא (בְּגִמְרָא פְּסָחִים קי"ז וּבִזְהַר): שֶׁהֵם אֲשֶׁרֵי וְלִמְנַצֵּחַ וּמְשִׁכִּיל וְהַלְלוּיָהּ וְכוּ' עֵינַן בְּפִרוּשׁ רַש"י, וַיֵּשׁ כַּח בְּכָל לְשׁוֹן וְלְשׁוֹן שֶׁל הָעֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת הַנִּלְל לְבַטֵּל כַּח הַקְּלָפָה" (ליקוטי מוהר"ן תורה ר"ה). כל לשון של תהילים, יש לה כוח לבטל אחד מעשרה כוחות הטומאה והאטימות, החוסמים את נפש האדם ומונעים את מעבר השפע האלוקי אליה, וליצור הבנה ובהירות.

לשון "משכיל" בתהילים, למשל, שהיא אחת מעשרה לשונות אלו (כמו שכתוב "אֲשֶׁרִי, מִשְׁפִּיל אֶל-דָּל" תהילים מ"א וכדומה) מייצגת את כוח השכל והדעת, ובכוחה לשבור ולהכניע את כוח הטומאה שקיים כנגדה הנקרא "מְשַׁל" (כמו "הורים שכולים") שענינו אבדן ושכול.

מבוא

"הללויה", מייצגת את כוח הקדושה שבשבח והלל, שאדם מהלל ומתפעל מגדולת ה' ומעשיו, ובכוחה לשבור ולהכניע את כוח הטומאה שכנגדה הנקרא "יללה", שזהו הצליל של צער וחסרון עמוק, וכן כיוצא בזה בשאר סוגי הניגון של קדושה, שמכניעים ומבטלים את כוחות הטומאה.

ב'תיקון הכללי' קיבץ רבי נחמן עשרה פרקי תהילים, שכל אחד מהם מכוון כנגד סוג וכוח אחר של ניגון קדושה, וכולם יחד, כשהם נאמרים בסדר שגילה, "וְהֵם תִּקְוֶן גָּמֹר וּמוֹעִיל מְאֹד

מָאֲד" (שיחות הר"ן קמ"א), "וְהַתְּקוֹן הַזֶּה הוּא תְּקוֹן חֲדָשׁ לְגַמְרֵי, וְלֹא יָדַע מִזֶּה שׁוּם נִבְרָא מִיְּמוֹת עוֹלָם" (רבי נתן בהקדמת 'תיקון הכללי').

עיקר ענינו של 'תיקון הכללי' הוא תיקון מיוחד לפגם הברית (הכולל פגמים כהוצאת זרע לבטלה, קרי לילה וכן מחשבות, דיבורים או מעשים הקשורים לניאוף). לאדם שנכשל, חלילה בעוון מסוג זה ממליץ רבי נחמן, מוקדם ככל האפשר, לטבול ולטהר עצמו במקווה (מעייין או ים וכדומה) ולאחר מכן לומר 'תיקון הכללי' (אם אין אפשרות לטבול כמובן שאפשר לומר גם בלי טבילה). וכן נאמר בעניין זה בהקדמת רבי נתן לליקוטי הלכות חלק "אבן העזר": "אם יש מקווה - יש תקווה". (אין המדובר בטבילת מצווה של אישה, שענייניה שונים ותלויים בתנאים הלכתיים מדוקדקים). פגם הברית הוא החטא היסודי והשורשי ביותר, שכל שאר הפגמים נמשכים אחריו, ולפי דברי

רבי נחמן הוא גם השורש למצב התמידי של בלבול ופיזור הנפש שאנו שרויים בו. 'תיקון הכללי' מסייע באיסוף הדעת שהאדם פיזר ואיבד על ידי עוון זה או שאר עוונותיו, ומשפיע גם על קיבוץ נידחי ישראל וגאולתם, כלשון רבי נחמן: "ויבזכות תקון חטא זה יבוא משיח צדקנו לקבץ נפוצותינו" (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה צ"ב).

אך אף שענינו המיוחד של 'תיקון הכללי' הוא תיקון הברית דווקא, מובן מדברי רבי נחמן שבאמירתו (המדובר בשפתיים דווקא ולא במחשבה בלבד) טמונות סגולות ומעלות נוספות רבות. "ולתקן כל העברות בפְּרָטִיּוֹת הֵם רַבִּים מְאֹד, וְכַבֵּד עַל הָאָדָם, וְאֵי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אוֹתָם, כִּי יֵשׁ דְּקֻדְיוֹקִים וּפְרָטִים רַבִּים בְּכָל לָאוּ וְלָאוּ... כִּי יֵשׁ מְקוֹמוֹת צָרִים וְדַקִּים שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְבֹא לְשֵׁם שׁוֹם תְּקוּן כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּקוּן הַכִּלְלִי" (ליקוטי מוהר"ן תורה כ"ט סעיף ד').

משום כך, נוהגים רבים מחסידי ברסלב לומר
'תיקון הכללי' בכל יום (שיח שרפי קודש ד' צ"ו),
וגם נשים נוהגות לאומרו.

הוסיף רבי נחמן בעניין זה ואמר: "וְאִם יֵאמְרוּ
(את פרקי התהילים של 'תיקון הכללי') בְּכֻנָּה
פְּרָאוּי בְּנֵדָאֵי מַה טוֹב, אַךְ גַּם הָאֲמִירָה בְּעֶצְמָהּ
מְסַגֵּל מְאֹד... וְאֲנִי חֹזֵק מְאֹד בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁלִי,
אֵךְ בְּזֶה אֲנִי חֹזֵק בְּיֹתֵר שְׂאֵלוֹ הָעֲשָׂרָה קִפְיִטֵל
מוֹעִילִים מְאֹד מְאֹד" ! (שיחות הר"ן קמ"א).

אפשר גם ליחד בקשות לפני אמירת 'תיקון
הכללי', ולציין כי אמירתו מוקדשת לרפואת פלוני
או לישועת אלמוני, ואשרי מי שיחד אמירתו
לישועת כלל ישראל ולגאולתם.

מבוא

יהי רצון קודם אמירת תהילים

(בשבת וי"ט אין אומרים אותו)

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו הפוחד
בְּדוֹד עֲבָדוֹ וּבְרַעוּ אַחֲרָיו וְהַפּוֹחֵד בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת,
שֶׁתִּפְּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא
בְּאֵלוֹ אִמְרָם דְּוֵד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּעַצְמוֹ וְכוּתוֹ
יְגַן עָלֵינוּ. וְנַעֲמֵד לָנוּ זְכוֹת פְּסוּקֵי תְהִלִּים וְזְכוֹת
תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתִיוֹתֵיהֶם וּנְקִדּוֹתֵיהֶם וְטַעֲמֵיהֶם
וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מְרֵאֵשֵׁי תְבוּת וּמְסוּפֵי
תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ, וְלִזְמֹר
עֲרִיצִים וְלְהַכְרִיז כָּל הַחוֹתִים וְחַקּוֹצִים הַפּוֹכְבִּים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה, וְלַחֲפֹר אִשֶׁת נְעוּרִים עִם
דוֹךָה בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה וְרַעוּת, וּמִשָּׁם יִמְשֹׁךְ לָנוּ
שִׁפְעַת לְנַפְשׁ רֹחַ וּנְשָׁמָה לְמַחְרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וְלִסְלַח
חַטָּאתֵינוּ וְלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדוֹד שֶׁאָמַר
מִזְמוֹרָיו אֵלּוֹ לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יי הָעֹבֵר
חַטָּאתְךָ לֹא תִמּוֹת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קִדְּם

יהי
רצון

וּמִנֵּנוּ עַד מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׂבָעִים שָׁנָה בְּאֶפֶן
שְׁנוּבֵל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שָׁחַתְנוּ. וְזִכּוֹת דָּוִד הַמֶּלֶךְ
עָלֵינוּ הַשְּׁלֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעַדְנוּ שְׁתֵּאֲרִיךְ אַפְּךָ עַד
שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וּמֵאֲוֹצַר מִתְּנַת
חַנּוּם חַנּוּנוֹ, בְּדִכְתִּיב וְחִנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֵן וְרַחֲמֵתִי
אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּבָשִׂם שְׂאֵנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ שִׁירָה
בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּף גְּזֻפָּה לוֹמֵר לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ שִׁיר
וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם תָּפֵא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים
תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלֵת הַשְּׁרוֹן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים בְּגִילַת
וְרִנָּן, כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ, הוֹד וְהָדָר בְּבֵית אֱלֹהֵינוּ
בְּמַחֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

קודם שיתחיל באמירת תהלים יאמר זה:

לְבוֹ נִרְנְנָה לַיהוָה, נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנֵינוּ
בְּתוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה, וּמֶלֶךְ
גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

חַרִּינִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹדְאֵי
לְשֵׁם יְחִוֵּד קְדוֹשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּהּ בְּדַחֲלוֹ וְרַחֲמֵינוּ
עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים
אלו לכל הצדיקים האמתיים שפדורנו. ולכל
הצדיקים האמתים שוכני עפר. קדושים אשר
בארץ הקודש. ובפרט לרפנו הקדוש צדיק יסוד
עולם נחל נובע מקור חכמה רפנו נחמן בן פינא.
זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

תיקון
הכללי

בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ר"ה כתוב:
"וצריך לבנו בשעת אמירת תהלים, ש"תהלים"
בנימטריא "תפה", שהוא מכוון במספר השני שמות
אל אלהים במלואו כזה: אל"ף למ"ד, אל"ף למ"ד
ה"י יו"ד מ"ם, שעל-ידי השני שמות אלו יוצאה
הטפה מהקלפה. כי הטפה היא בחינת חסד וגבורה
פידוע, כי יש בה פח אש ומים, חמימות ולחות,
שהם בחינת חסד וגבורה, ועל-ידי השני שמות אל
אלהים הנ"ל, שהם בחינת חסד וגבורה, פידוע שהם
נימטריא "תהלים" כנ"ל, על-ידי זה מוציין הטפה
משם. וזה צריך לבנו בשעת אמירת תהלים."

טז א מִכֶּתֶם לְדוֹד שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי
בָּךְ:

ב אָמַרְתָּ לִיהוָה אֲדֹנָי אַתָּה טוֹבָתִי בִל
עָלֶיךָ:

ג לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירֵי
כָּל חֶפְצֵי בָם:

תיקון
הכללי

ד יִרְבוּ עֲצֻבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ בִל אֲסִיךָ
נִסְפִיָּהֶם מִדָּם וּבִל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם
עַל שְׁפֹתַי:

ה יְהוָה מְנַת חֶלְקִי וְכוֹסֵי אַתָּה תוֹמִיךָ
גוֹרְלִי:

ו חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעָמִים אַף נַחֲלַת
שְׁפָרָה עָלַי:

ז אֲבָרְךָ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אַף לַיְלוֹת
יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי:

ח שוֹיֵתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תָמִיד כִּי מִימֵינִי
בַּל אָמוּט:

ט לָכֵן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי אַף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבָטָח:

י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשֹׂאֵל לֹא תִתֵּן
חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שָׁחַת:

יא תוֹדִיעֵנִי אַרְחַח חַיִּים שְׂבַע שְׂמֻחוֹת אֶת
פְּנֶיךָ נַעֲמֹת בְּיַמִּינְךָ נִצַּח:

תיקון
הכללי

לב א לְדָוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁר־י נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי
חֲטָאָה:

ב אֲשֶׁר־י אָדָם לֹא יַחֲשֹׁב יְהוָה לוֹ עֹוֹן
וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה:

ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמַי בְּשִׂאֲגָתִי כָּל
הַיּוֹם:

תיקון
הכללי

ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבֵּד עָלַי יְדָךְ נְהַפְךָ
לְשׁוֹנִי בְּחַרְבֵּנִי קִיץ סָלָה:

ה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי
אֲמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה וְאַתָּה
נִשְׂאתָ עֹוֹן חֲטָאתִי סָלָה:

ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵיד אֵלֶיךָ לְעֵת מִצָּא
רַק לְשִׁטֶּף מִיָּם רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ:

ז אַתָּה סֹתֵר לִי (* מִצָּר תִּצְרַנִּי רַגְלִי
פִּלֵט תְּסוּבְּבֵנִי סָלָה:

(* כאן צריך להפסיק מעט. (עין בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רי"ג).

ח אֲשַׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדַרְךָ זֶה תֵּלֶךְ אִיעֲצָה
עָלֶיךָ עֵינַי:

ט אַל תִּהְיֶה כְּסוֹס כְּפָרָד אֵין הָבִין בְּמַתָּג
וְרָסַן עֲדִיו לְבָלוֹם בַּל קָרַב אֵלֶיךָ:

י רַבִּים מְכַאוּבִים לְרָשָׁע וְהַבּוֹטָח בִּיהוָה
חָסֵד יְסוּבְבָנוּ:

יא שִׁמְחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהַרְגִינוּ
כָּל יִשְׂרָאֵל:

תיקון
הכללי

מא * לְמַנְצַחַת מִזְמוֹר לְדָוִד:

ב אֲשֶׁר־י מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה
יִמְלִיטֵהוּ יְהוָה:

ג יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וְיִחְיֶהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבָיו:

ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי כָּל מִשְׁכְּבוֹ
הַפְּכֶתָּ בַחֲלָיו:

ה אֲנִי אִמְרֹתִי יְהוָה חֲנֲנִי רַפְּאֵה נַפְשִׁי כִּי
חָטָאתִי לָךְ:

ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתִי יָמוּת וְאֲבַד שְׁמוֹ:

ז וְאִם בָּא לְרְאוֹת שְׂוֹא יִדְבֵר לְבוֹ יִקְבֹּץ
אֶזְנוֹ לֹא יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֵר:

ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל שֹׁנְאֵי עָלַי
יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי:

תיקון
הכללי

ט דָּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא
יוֹסִיף לְקוֹם:

י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל
לְחֶמִי הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:

יא וְאַתָּה יְהוָה חֲנּוּנִי וְהַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֵמָה
לָהֶם:

יב בּוֹזֵאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָּ בִּי כִּי לֹא
יִרְיעַ אִבִּי עָלַי:

יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּתְּ בִּי וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ
לְעוֹלָם:

יד בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

תיקון
הכללי

מב א לַמְנִצַּח מִשְׁכִּיל לְבַנֵי קָרַח:

ב כָּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקַי מִים כֵּן נַפְשִׁי
תִּעְרַג אֵלַיךָ אֱלֹהִים:

ג צָמְאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים לֵאלֹהֵי חַי מָתִי
אָבוֹא וְאֶרְאֶה פָּנַי אֱלֹהִים:

ד הִיִּתָּה לִי דַמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלֵילָה
בְּאֹמֶר אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ:

ה אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי
אֶעֱבֹר בְּסוֹף אֲדָדָם עַד בַּיִת אֱלֹהִים
בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג:

ו מֵה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי הוֹחֲלִי
לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו:

ז אֵלֶּהי עָלַי נַפְשִׁי תִּשְׁתַּחֲוֶה עַל כֵּן
אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יְרֵדָן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר
מִצְעָר:

תיקון
הכללי

ח תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צְנוּרִיךָ
כָּל מִשְׁבְּרֵיךָ וְגִלְיָךָ עָלַי עֲבְרוּ:

ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבִלְיָלָה שִׁירָה
עָמִי תִפְלֶה לְאֵל חַיִּי:

י אֹמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי לָמָּה
קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אוֹיֵב:

יא בְּרַצַּח בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוֹנֵי צוּרְרֵי בְּאֲמָרָם
אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵינִי אֶלְהֵיךָ:

יב מָה תִשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי וּמָה תִהְיֶמֶי עָלַי
הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֹו יִשׁוּעַת
פָּנַי וְאֱלֹהֵי:

תיקון
הכללי

נט * לְמַנְצַחַ אֵל תִּשְׁחַת לְדָוִד מִכְתָּם
בְּשִׁלַּח שְׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבַּיִת
לְהַמִּיתוֹ:

ב הַצִּילֵנִי מֵאִבִּי אֱלֹהֵי מִמֶּת־קוֹמָמִי
תִּשְׁגָּבֵנִי:

ג הַצִּילֵנִי מִפְּעָלִי אֲוֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים
הוֹשִׁיעֵנִי:

ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים
לֹא פִשְׁעִי וְלֹא חַטָּאתִי יְהוֹה:

ה בְּלִי עֹון יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ עוֹרָה לְקִרְאתִי
וּרְאָה:

ו וְאַתָּה יְהוֹה אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הִקִּיצָה לְפָקֹד כָּל הַגּוֹיִם אֵל
תַּחַן כָּל בְּגֵדֵי אֲוֹן סָלָה:

ז יָשׁוּבוּ לְעָרֵב יְהִמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּכְבוּ עִיר:

תיקון
הכללי

ח הַנִּיחַ יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם
כִּי מִי שָׁמַע:

ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק לָמוֹ תִלְעַג לְכָל
גוֹיִם:

י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲלִיךָ אֲשֶׁמְרָה כִּי אֱלֹהִים
מִשְׁגָּבִי:

יא אֱלֹהֵי חֲסֵדִי יִקְדָּמֵנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי
בְּשִׁרְרִי:

יב אֵל תִּהְרַגְם פֶּן יִשְׁכַּחוּ עַמִּי הַנִּיעְמוּ
בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּבּוֹר אֲדָנִי:

יג חֲטָאת פִּימוּ דְבַר שִׁפְתֵימוּ וַיִּלְכְּדוּ
בְּגֵאוֹנָם וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:

יד כִּלָּה בַחֲמָה כִּלָּה וְאִינָמוּ וַיִּדְעוּ כִּי
אֱלֹהִים מִשַׁל בִּיַּעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ
סֵלָה:

תיקון
הכללי

טו וַיָּשְׁבוּ לְעָרֵב יַהֲמוּ כַּכֶּלֶב וַיִּסּוּכְבוּ
עִיר:

טז הֲמָה יִנְיַעוּן לְאָכֹל אִם לֹא יִשְׁבְּעוּ
וַיִּלְיִנוּ:

יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסִדְךָ
כִּי הָיִיתָ מְשֻׁגָּב לִי וּמָנוּס בְּיוֹם צָר
לִי:

יח עֲזִי אֵלֶיךָ אֲזַמְרָה כִּי אֱלֹהִים מְשֻׁגָּבִי
אֱלֹהֵי חֲסָדַי:

תיקון
הכללי

עו א לַמְנִצַּח עַל יְדוּתוֹן לְאַסֵּף מְזֻמּוֹר:

ב קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים וְאַצְעֲקָה קוֹלִי אֶל
אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:

ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנֵּי דַרְשָׁתִי יְדֵי
לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאֲנָה הַנְּחִם
נַפְשִׁי:

ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמֶיָה אֲשִׁיחָה
וְתַתְּעִטֵּף רוּחִי סֵלָה:

ה אֲחֹזֵת שְׁמֵרוֹת עֵינָי נִפְעַמְתִּי וְלֹא
אֲדַבֵּר:

ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם שָׁנוֹת עוֹלָמִים:

ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי בַלִּילָה עִם לִבִּי
אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:

ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנֵּי וְלֹא יִסִּיף
לְרַצוֹת עוֹד:

תיקון
הכללי

ט האַפּס לְנִצַּח חֲסִדוֹ גָּמַר אָמַר לְדֹר
וְדֹר:

י הַשְּׂכַח חַנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֶף רַחֲמָיו
סְלָה:

יא וְאָמַר חַלוּתִי הִיא שְׁנוֹת יָמַי עָלְיוֹן:
יב אֲזַכּוֹר מֵעַלְלִי יְהִי כִי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
פְּלֹאֲךָ:

יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אֲשִׁיחָה:

יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ מִי אֵל גָּדוֹל
בְּאֱלֹהִים:

טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְּלֵא הוֹדַעַת בְּעַמִּים
עֲזָךְ:

טז גְּאֻלַּת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף
סְלָה:

תיקון
הכללי

יז רָאוּךְ מִיָּם אֱלֹהִים רָאוּךְ מִיָּם יַחִילוּ
אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת:

יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים
אֶף תִּצְצִיף יִתְהַלְכוּ:

יט קוֹל רַעֲמֶךָ בַּגְּלָגַל הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבְּל
רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ:

כ בָּיִם דְּרָכֶךָ וּשְׁבִילֶךָ בְּמִים רַבִּים
וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ:

כא נְחִיתָ כְּצֹאן עֲמֶךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

תיקון
הכללי

ז א תַּפְּלָה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן
אֶתָּה הֵייתָ לָנוּ בְּדַר וּדְר:
א

ב בְּטָרִם הָרִים יִלְדוּ וַתַּחֲלִל אֶרֶץ וַתִּבֵּל
וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל:
ב

ג תָּשָׁב אָנוּשׁ עַד דָּכָא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ
בְּנֵי אָדָם:
ג

ד כִּי אָלֶף שָׁנִים בְּעֵינַיִךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל
כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה:
ד

ה זָרַמְתָּם שָׁנָה יְהִי בַּבֶּקֶר כַּחֲצִיר יַחֲלֶף:
ה

ו בַּבֶּקֶר יִצִּיץ וַחֲלֶף לָעָרֶב יְמוּלֵל וַיִּבֶשׁ:
ו

ז כִּי כָלִינוּ בְּאַפֶּךָ וּבַחֲמַתְךָ גִּבְהַלָּנוּ:
ז

ח שָׁתָה עֹנֹתֵינוּ לְנִגְדֶךָ עַל־מִנּוּ לְמֵאוֹר
פְּנֵיךָ:
ח

ט כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ כָּלִינוּ
שָׁנֵינוּ כְּמוֹ הַגָּה:
ט

תיקון
הכללי

י יְמֵי שָׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעַיִם שָׁנָה וְאִם
בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַהֲבָם עָמַל
וְאֹזֶן כִּי גִז חֵישׁ וְנִצְעָפָה:

יא מִי יוֹדֵעַ עִז אֶפֶד וְכִירָאתְךָ עֶבְרַתְךָ:

יב לְמַנּוֹת יְמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִיא לְבָב
חֲכָמָה:

יג שׁוֹבָה יְהוָה עַד מָתַי וְהִנָּחֵם עַל
עֲבֹדְיָךְ:

יד שְׁבַעְנוּ בַּבֶּקֶר חֲסִדְךָ וְנִרְנָנָה וְנִשְׁמָחָה
בְּכָל יְמֵינוּ:

טו שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה:

טז יִרְאֵה אֶל עֲבֹדְיָךְ פֶּעֶלְךָ וְהִדְרֶךָ עַל
בְּנֵיהֶם:

יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
כּוֹנְנָהּוּ:

תיקון
הכללי

קה א הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו
בעמים עלילותיו:

ב שירו לו זמרו לו שיחו בכל
נפלאותיו:

ג התהללו בשם קדשו ישמח לב מבקשי
יהוה:

ד דרשו יהוה ועזו בקשו פניו תמיד:

ה זכרו נפלאותיו אשר עשה מפתיו
ומשפטי פיו:

ו זרע אברהם עבדו בני יעקב
בחיריו:

ז הוא יהוה אלהינו בכל הארץ
משפטייו:

ח זכר לעולם בריתו דבר צנה לאף
דור:

תיקון
הכללי

ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ
לְיִשְׁחָק:

י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית
עוֹלָם:

יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְל
נַחֲלַתְכֶם:

יב בְּהִיּוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כְּמַעַט וְגָרִים בָּהֶם:

יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל
עַם אֲחֵר:

יד לֹא הִנִּיחַ אָדָם לְעַשְׂקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם
מִלְּכִים:

טו אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחִי וּלְנַבְיָאֵי אֵל
תִּרְעוּ:

טז וַיִּקְרָא רָעַב עַל הָאָרֶץ כָּל מִטָּה לְחֶם
שָׁבַר:

תיקון
הכללי

יז שְׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכָּר יוֹסֵף:
יח עֲנוּ בַכָּבֵל רַגְלוֹ בְּרוֹזַל בָּאָה נַפְשׁוֹ:
יט עַד עַתָּה בֹא דְבַרְוּ אִמְרַת יְהוָה
צָרְפְתָהוּ:

כ שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירֵהוּ מִשַׁל עַמִּים
וַיִּפְתַּחֵהוּ:

תיקון
הכללי

כא שָׁמוּ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמִשַׁל בְּכָל קִנְיָנוֹ:
כב לְאֶסֶר שָׂרְיוֹ בְּנַפְשׁוֹ וּזְקָנָיו יַחֲכֵם:
כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ
חָם:

כד וַיִּפְרַח אֶת עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצֵמֵהוּ
מִצְרָיו:

כה הִפְךָ לָבֶם לְשָׂנֵא עַמּוֹ לְהַתְנַכֵּל
בְּעַבְדָּיו:

כו שְׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדוֹ אֶהֱרֵן אֲשֶׁר בָּחַר
בו:

כז שָׁמוּ בָם דְּבַרֵי אֱתוֹתָיו וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ
חָם:

כח שְׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחֲשֹׁךְ וְלֹא מָרוּ אֶת
דְּבָרוֹ:

כט הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת
דְּגָתָם:

ל שָׂרַץ אֲרָצָם צִפְרֵדִיעִים בְּחֹדְרֵי
מַלְכֵיהֶם:

לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב כַּנִּים בְּכָל גְּבוּלָם:

לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אִשׁ לְהָבוֹת
בְּאֲרָצָם:

לג וַיִּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיִּשְׁפֹּר עֵץ
גְּבוּלָם:

תיקון
הכללי

לד אָמַר וַיָּבֵא אֶרְבֵּה וַיִּלַּק וַאֲיֵן מִסְפָּר:

לה וַיֹּאכַל כָּל עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ וַיֹּאכַל פְּרִי
אֲדָמָתָם:

לו וַיֵּן כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ רֵאשִׁית לְכָל
אוֹנָם:

לז וַיּוֹצִיֵאם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיֵן בְּשִׁבְטֵי
כוֹשֵׁל:

לח שֹׁמֵחַ מִצָּרִים בְּצֵאתָם כִּי נָפַל פְּחָדָם
עֲלֵיהֶם:

לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְךָ וְאֵשׁ לְהָאִיר לְיִלְהָ:

מ שָׁאֵל וַיָּבֵא שְׁלוֹ וְלָחֶם שָׁמַיִם
יִשְׁבִּיעֵם:

מא פָּתַח צוּר וַיִּזְוָבוּ מַיִם הִלְכוּ בְּצִיּוֹת
נְהָר:

תיקון
הכללי

מב כי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת אֲבֹתָם
עָבְדוּ:

מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן בְּרָנָה אֶת בְּחִירָיו:
מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֲמִים
יִירָשׁוּ:

מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקֵּי וְתוֹרֹתָיו יִנְצְרוּ
הַלְלוּיָהּ:

תיקון
הכללי

קלו א על נְהָרוֹת בְּבֹל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוּ
בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן:

ב על עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ כְּנִרוֹתֵינוּ:

ג כִּי שָׁם שְׁאַלֵנוּ שׁוֹבֵינֵנוּ דְבַרֵי שִׁיר
וְתוֹלְלֵינוּ שְׂמֵחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר
צִיּוֹן:

תיקון
הכללי

ד אִיךָ נִשִּׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה על אֲדָמַת
נֶכֶר:

ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי:

ו תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לְחֻפֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי
אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם על רֹאשׁ
שְׂמֹחָתִי:

ז זָכַר יְהוָה לְבָנֵי אָדוֹם, אֶת יוֹם
יְרוּשָׁלַיִם, הָאֹמְרִים, עָרוֹ עָרוֹ, עַד
הִיסוּד בָּהּ:

ח בַּת בְּבַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלִם לָךְ
אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֵת לָנוּ:

ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחִזוּ וְנִפְיָן אֶת עַלְלֵיךְ אֶל
הַסֵּלַע:

תיקון
הכללי

קג א הַלְלוּיָהּ הֵלְלוּ אֶל בְּקִדְשׁוֹ הֵלְלוּהוּ
בְּרִקִיעַ עֲזוֹ:

ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו הֵלְלוּהוּ כְּרֹב
גִּדְלוֹ:

ג הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הֵלְלוּהוּ בְּנִבְלָה
וְכִנּוֹר:

ד הַלְלוּהוּ בְּתֵף וּמַחּוֹל הֵלְלוּהוּ בְּמִנִּים
וְעֶגְבִּי:

ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצָלִי שְׁמַע הֵלְלוּהוּ בְּצִלְצָלִי
תְּרוּעָה:

ו כֹּל הַנְּשָׂמָה תִּהְיֶה יָהּ הֵלְלוּיָהּ:

אחד שמיים תהלים יאמר שלשה פסוקים אלה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יי שבות עמו, ויגל
יעקב ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיי, מעוזם
בצת צרה: וינצורם יי ויפלטם, יפלטם מרשעים
ויושיעם כי חסו בו:

זאת התפלה מצאנו באמתחת הכתבים והיא מעט הכמות ורב

האיכות

רבונו של עולם, עלת העלות וסבת כל הסבות, אנת לעלא, לעלא
מן בלא, ולית לעלא מנד, דלית מחשבה תפיסא בד כלל, ולד
דומיה תהלה, ומרמס על כל ברכה ותהלה. אותד אדרש, אותד
אבנש שתחתר חתירה דרד בבושה מאתד, דרד כל העולמות, עד
החשתלשלות שלי במקום שאני עומד, כפי אשר נגלה לד, יודע
תעלומות, ובדרד ונתיב הנה מאיר עלי אורד, להחזירני בתשובה
שלמה לפניד באמת, כפי רצונד באמת, כפי רצון מבחר הפרואים,
לכלי לחשב פמחשבתני שום מחשבת חוץ ושום מחשבה וכלבול
שהוא ננד רצונד, רק לרבק פמחשבות זכות צחות וקדושות
בעבודתד באמת בהשגתד ובתורתד. הט לפי אל עדותד, ותן לי
לב טהור לעבדד באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש כל
מהרה. תשועת יהנה בחרה עון, לאור פאור החיים כל ימי היותי על
פני האדמה. ואזכה לחדש נעורי, תימים שעברו בהשד, להחזירם אל
הקנשה, ותהנה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חמא. ואזכה לחוות
בנעם יהנה ולבקר בתיכלו, בלו אומר כבוד, אמנ נצח סלה ועד:

תיקון
הכללי

אומן

תיקון מיוחד במינו, הקשור לאמירת 'תיקון הכללי', הבטיח רבי נחמן למי שיאמר במקום קבורתו באומן. וזו הבטחתו בפני שני עדים שיחד לשם נתינת תוקף להכרזתו: "גם כִּי מָלְאוּ יָמַי, אֲזַי אַחַר הַסְּתַלְקוֹתַי מִי שְׂיָבֹא עַל קְבֹרוֹ וַיֹּאמֶר שֵׁם אֱלוֹ הָעֶשְׂרָה קְפִיטֵל תְּהִלִּים הַנִּ"ל וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה (כלומר אפילו מטבע קטן), אֲפֹלוּ אִם גָּדְלוּ וְעֲצָמוּ עֲוֹנוֹתָיו וַחֲטָאֵיו מְאֹד מְאֹד חֵס וְשְׁלוֹם, אֲזַי אֲתֹאמֵר וְאֲשַׁתְּדֵּל לְאַרְךָ וְלִרְחֹב לְהוֹשִׁיעוֹ וְלִתְקִנּוֹ" (שיחות הר"ן קמ"א).

אומן

מלבד הבטחה מופלאה זו, עצם השהות בציון רבינו, הלימוד והתפילה שם, מעלתם נשגבה מאוד. "בְּנֵדָאֵי נְבֹא עַל קְבֹרוֹ לְלַמַּד וְלְהַתְּפַלֵּל שֵׁם וַיְהִי לוֹ שְׁעֵשׂוּעִים וַתַּעֲנוּג גְּדוֹל מְזֵה... וְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעֵינַן קְבֹרוֹ. וְגַלְהַ דַּעְתוֹ כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מֵינֵי לְשׁוֹנוֹת שְׂיָבֹאוּ עַל קְבֹרוֹ תְּמִיד לוֹמַר

תְּהִלִּים עַל קְבָרוֹ וְלִלְמַד שָׁם וּלְהַרְבּוֹת שָׁם בְּתַפְלָה
וְתַחֲנוּנִים, וְדַבֵּר עִם פֶּמָּה אֲנָשִׁים מֵעַנְיָן זֶה.
(חיי מוהר"ן קס"ב).

ידוע מה שאמר רבינו בעניין גלגול הנשמה (חיי
מוהר"ן תמ"ו) שאם יאמר האדם בהגיעו לעולם
הבא: גימרו עימי (תיקון נשמת) כאן בעולם
הבא כרצונכם, רק שלא אשוב בגלגול לעולם
הזה, יועיל לו שלא יתגלגל עוד להיות בסכנה
עצומה בזה העולם (שאפשר בנקל להילכד בו
ברשת החטאים ולאבד את עולמו חלילה). למרות
האמור אמר רבי נתן, שאם היה יודע שכשיתגלגל
לעולם יזכה להשתטח (אפילו פעם אחת) על ציון
רבינו באומן, היה מרוצה ומוכן גם להתגלגל
(שיח שרפי קודש א' תצ"ו).

ראש השנה

הכינוס השנתי של כל חסידי ומקורבי רבי נחמן (תהיה אשר תהיה דרגת התקרבותם) נערך בראש השנה ונקרא "הקיבוץ". הקיבוץ נוסד עוד בהיות רבינו בחיים. רצונו היה שגם לאחר פטירתו נמשיך להתקבץ אליו באומן, בהבטיחו שיהיה איתנו כמו בחייו.

ראש
השנה

זכינו, ואומן כיום היא אכן מקום הקיבוץ הגדול ביותר. בראש השנה האחרון, שנת תשס"ו, אירחה אומן 25,000 איש ויותר, שהתקבצו בדבקות והתלהבות יוצאת מן הכלל.

ראש השנה במשנתו של רבי נחמן, תופש, כידוע, מקום נכבד ביותר. רבי נחמן מציין את "ראש השנה שלי" כמתנה מיוחדת עבורו מאת השם יתברך. "הראש-השנה שלי הוא הַדְּוּשׁ גָּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שְׁאִין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירֵשָׁה

מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה
 שאני יודע מהו ראש-השנה" (חיי מוהר"ן ת"ה).
 "אמר, הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה
 פלא אצלי מאחר שהמקרבים שלי מאמינים
 לי, ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים
 אלי שיהיו כלם על ראש-השנה איש לא
 יעדר. כי כל ענין שלי הוא רק ראש-השנה"
 (חיי מוהר"ן ת"ג).

מוסיף בעניין זה רבי נתן תלמידו: "ומכלל דבריו
 הקדושים שדבר אז עמנו למדנו כמה דברים.
 למדנו עוד הפעם עצם גדל החיוב להיות אצלו
 על ראש-השנה. כי אף-על-פי שידענו זאת מכבר,
 אף-על-פי-כן מרבוי דבריו הקדושים אז בזה,
 ומתנועותיו הנוראות אז הבינו עצם החיוב יותר
 ויותר, שאי אפשר לבאר זאת בכתב. וגם אז למדנו
 שרצונו חזק להיות אצלו באומין על ראש-השנה
 תמיד לאחר הסתלקותו, ושאין דבר גדול מזה"
 (חיי מוהר"ן ת"ו).

גם טעם לדבריו נתן, באומרו "שִׁצְרִיכִין לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֵאש־הַשָּׁנָה דִּיקָא, אָמַר שְׂיִכּוּלִין אֶז אַנְשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים (לנפשם) מֵה שְׂבָכַל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאֶפְשָׁר שְׂיִהְיֶה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אֶפֶן, אָף-עַל-פִּי-כֵן בְּרֵאש־הַשָּׁנָה יְכּוּלִין אֶפְלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אָף-עַל-פִּי שְׂבָכַל הַשָּׁנָה אֶפְלוּ הוּא בְּעֶצְמוֹ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה לֹא הָיָה יְכוּל לְתַקְנָם, אֲבָל בְּרֵאש־הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֵאש־הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְּקוּנִים מֵה שְׂבָכַל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינּוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת" (חיי מוהר"ן ת"ו).

ההתקבצות בראש השנה מאפשרת גם, באופן מופלא ביותר, לקיים את רצון רבינו ולהתוועד יחד באהבה. התפילות המשותפות, הלימוד בצוותא והתפעלות הנפש מעבודתם בקודש של החסידים המתקבצים אל רבם, מהווים, בלי ספק, מקור להשראה וחיזוק למשך השנה כולה.

בציון רבינו

כמו בכל קברי צדיקים, חלק משמעותי מן ההתקשרות אליהם נעשית על ידי לימוד תורתם. בבואנו לדבר על יצירתם של רבי נחמן ותלמידו רבי נתן, מן הראוי להתבונן בסגולות ובמעלות המיוחדות הטמונות בה, כפי שתיאר אותן רבי נחמן עצמו.

“פעם אחת היה מזרז את אחד ללמוד את ספרו, ואמר שהוא מצוה גדולה ללמוד את ספרו הרבה. ואמר לו, שיכולין להיות נעשה בעל מוח גדול על ידי ספרו, כי יש בו שכל גדול ועמקות נפלא מאוד על פי פשוטן של דברים. וגם אם יתמידו בספריו הקדושים יכולין לזכות להיות נעשה איש כשר באמת ואז יזכה לראות הפנימיות שיש בספריו הקדושים, כי יש בהם פנימיות הרבה מה שאין נראה על פי פשוטו כלל. אשרי הזוכה ללמוד ולהתמיד בהם הרבה” (חיי מוהר”ן שמ”ז).

”אמר: יכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על ידי לימוד הספר שלו. והיה חפץ ומשתוקק מאוד שידפיסו סיפרו כמה פעמים ויתפשטו בעולם. ואמר, שיהיו בני אדם שילמדו ויתפללו על ידי הספר הזה. ואמר: מי שישב ויעסוק בספריו, רק בלי נצחון (נצחנות) וקינטור, ויסתכל בו באמת, אז בוודאי יהיו נבקעין אצלו כל גידי קשיות לבבו” (כלומר שתתרכך כל אטימות ליבו והוא יוכל לחוש קדושה וקירבת השם באמת) (חיי מוהר”ן שמ”ט).

”אמר: הספר הקדוש שלי, ליקוטי מוהר”ן, הוא אתחלתא דגאולה (התחלת הגאולה), ואמר: מאחר שיצא בעולם אני חפץ מאוד שילמדו אותו, כי צריכים ללמוד אותו הרבה, עד שיהיה שגור בעל פה. כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדול מאוד להשם יתברך, אשר אין ערוך אליו. ואמר, שטוב לקבוע לעצמו שני

שיעורים ללמוד ספריו הקדושים. שיעור אחד פשוט, לומר במהירות הרבה מאוד, כדי שיהיה שגור בעל פה. ושיעור אחד ללמוד בעיון גדול, כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו הקדושים והנוראים מאוד, עד אין סוף ואין תכלית" (חיי מוהר"ן שמ"ו).

נציג עתה בפני הקורא את האוצרות של רבי נחמן ותלמידו רבי נתן:

ליקוטי מוהר"ן

יצירתו העיקרית של רבי נחמן, המכילה קרוב לארבע מאות שיעורים (תורות), הנוגעים לכל תחומי התורה הקדושה וחיי היום יום. תורות אלו נאמרו במשך שנים בפני תלמידיו, ובהוראתו הועלו על הכתב, קובצו וסודרו על ידי רבי נתן תלמידו. תוכן הדברים, כלשון הקדמת הספר: "מגלה ומבאר דברים עליונים ונעלמים. חידושים חדשים והקדמות יקרות, נוראות ונפלאות, עצות

מרחוק אמונה אומן, הנובעים ממקור מים חיים, מקור עליון ונורא מאוד". אין זה עוד ספר, העוסק בביאור דברי חז"ל או מביע רעיונות עמוקים אודותם. המובאות, הפסוקים והמאמרים המשובצים בו אינם אלא לבוש להשגות אלוקות, שרבי נחמן השכיל בגאונותו לכטא בשפת אנוש.

שיחות הר"ן / שבחי הר"ן

שיחות בנושאים מגוונים, שכתב רבי נתן מפי רבינו. ספר בהיר, מובן מאוד, הנותן מושג מקיף על כל יסודות משנתו של רבי נחמן.

חיי מוהר"ן

"רובו מספר מחייו הקדושים (של רבי נחמן), מאשר עבר עליו בימי חייו הקדושים והחיים אשר חי בעולם, כי הוא היה איש חי באמת, אשר לא היה דוגמתו, והוא חי תמיד חיים אמיתיים ובכל פעם חי חיים חדשים" כותב רבי נתן בהקדמה

ל"חיי מוהר"ן". בספר מובאים פרקים מחיי רבינו ונושאים שונים. סיפורים שסיפר וחלומות שחלם, מסעותיו ברחבי אוקראינה ונסיעתו לארץ ישראל, ושיחות רבות, אשר אינן מופיעות בספרים אחרים: על מעלתו ועבודתו בקודש, מעלת ספריו ומעלת המתקרבים אליו, ועניינים נוספים רבים.

ספר המידות

ליקוטים מדברי חז"ל בנושא המידות ותיקונן, שליקט רבינו ז"ל עוד בימי ילדותו. מסודר וממוין כמילון לפי סדר האלף בית ובנקל למצוא בו כל נושא ונושא. רבינו ז"ל היה נושא עימו ספר זה תמיד, והוגה בו בכל עת.

סיפורי מעשיות

סיפורים מופלאים, מלאים סודות ורמזים, שסיפר רבי נחמן. "ואמר, שאלו המעשיות הם חידושים נפלאים ונוראים מאוד מאוד, ויש בהם דרכים

ונסתרות ועמקות מופלג מאוד, וראויים לדורשם ברבים". "ושמענו מפיו הקדוש בפירוש שאמר, שכל דיבור ודיבור של אלו המעשיות יש בו כוונה עצומה" (מתוך ההקדמה). רבי נחמן עצמו כמעט ולא ביאר את מעשיותיו, אך אמר, שעצם הקריאה בהן מסוגלת לגרום לאדם התעוררות רוחנית עצומה ועשויה גם להועיל לפקידת עקרות.

ליקוטי תפילות

בית ספר להתבודדות ולשיחה אישית בין האדם לבין קונו. לקט תפילות חדשות בשפה המדוברת, שחיבר רבי נתן בפקודת רבו, המבוססות על התורות שבליקוטי מוהר"ן. ספר מלא חיים, ש"עונה" כשפותחים אותו. במקום בו מאכזבת כל דרך אחרת לצאת מסבך הבעיות והקשיים - פותח "ליקוטי תפילות" שערים חדשים. "כל תפילה, כל תחינה, כל בקשה המוכרחת לכל איש ואיש, אשר יודע את נגעי לבבו ומכאוביו,

הכל כאשר לכל ימצא בתוך התפילות והבקשות הללו". "ומי שיהיה רגיל בתפילות אלו באמת ובתמימות", כותב רבי נתן בהקדמה ל"ליקוטי תפילות", "בוודאי יזכה לחיי עולם".

ליקוטי הלכות

יצירת מופת בת שמונה כרכים, הסוקרת בשיטתיות כל חוק מחוקי התורה לפי הסדר של השולחן ערוך. בהתייחסו לעיקרון יסודי מליקוטי מוהר"ן, אותו הוא מנתח בבהירות, שוזר רבי נתן בפנינו את הנסתר והנגלה שבהלכה, המופלא והפשוט. את הצד המיסטי מחד וההלכתי מאידך, ונושא אותנו מעלה מעלה לעבר הנקודה הנשגבה, שבה הגשמי והרוחני שבתורה נפגשים. הקורא שיצא למסע זה בכנות, וחוזר בסופו למציאות המוכרת לו, מופתע לגלות בעיניים חדשות את מה שנחשב בעיניו למוכר וידוע. הוא מגלה עד כמה מלהיבים, מעוררי רטט והתרגשות, הם הדברים שנראו פעם

בציון

בעיניו שוממים ויבשים. הוא מרגיש שייך, נוגע בדבר. את זה רצה רבי נתן להשיג.

עלים לתרופה

"עלים" אלו הם מאות מכתבים מרגשים, שכתברבי נתן לבנו יצחק (הקבור בצפת ליד רבי יוסף קארו, בעל ה"שולחן ערוך") ולכמה מתלמידיו. המיוחד בספר זה הוא הסגנון הישיר והאישי הנוגע ללב. בין חסידי ברסלב מכונה ספר זה "תורה שבעל פה" של החסידות ורבי נתן עצמו מצביע על חשיבות מכתביו לרבים ועל נחיצות הלימוד בהם: "כי אגרות שלנו הם רפואות יקרות" (מכתב צ').

ימי מוהרנ"ת (מורינו הרב נתן)

יומנו האישי של רבי נתן, המספר בעיקר על צעדיו הראשונים בחסידות ועל התקרבותו לרבינו ז"ל. סיפורים ומעשיות שונות שעברו עליו, ולבסוף - תאור מסעו המרתק לארץ ישראל.

וידוי דברים

תיקון נפש מיוחד ונוסף, שפעולתו דווקא בקבר הצדיק, הוא להתוודות על כל חטאיו. לכל אדם, כידוע, תפקיד מיוחד ומסוים בעולם הזה, ובמהלך חייו עליו לחפשו ולבקשו. אך "יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות" (משלי י"ד) ופירש רבי נחמן שאפילו אדם שעסק בתורה ובמעשים טובים, עלול להחמיץ את ייעודו בעולם. (ליקוטי מוהר"ן ד' סעיף ח').

והתיקון לזה? מגלה רבי נחמן באותה תורה וכותב: "כשמתוודה וידוי דברים לפני תלמיד חכם, על ידי זה התלמיד חכם מדריך אותו בדרך ישר לפי שורש נשמתו". ומבאר הדבר, כי כשאדם חוטא אזי נחקקות העבירות על עצמותיו, דהיינו על עצמותו ומהותו הפנימית, ומטשטשות את דעתו ומעלתו. כך, איננו מסוגל עוד להבחין בדרכו, והוא כעיוור המגשש באפלה. אך כשהוא מתוודה

על עוונותיו בפני תלמיד חכם, הוא מוציא בפיו את אותם צירופי אותיות קדושים שקלקל על ידי עוונותיו, והתלמיד חכם, שהתורה דבוקה בו, יכול להשיב האותיות למקומן, להחזיר את המתוודה למעלתו, ולהובילו בדרך המיוחדת לו. תיקון זה מרומז, לפי דברי רבי נחמן, בפסוק "אחריב הרים וגבעות (רמז על חורבן כוחות הטומאה) והולכתי עיוורים בדרך לא ידעו - זה בחינת שהצדיק הורה לו דרך ישר" שעד עתה הייתה נעלמת ממנו.

מבאר הרב נחמן מטשערין ("פרפראות לחכמה" על תורה ד') שקיום עצה זו כיום פירושה להתוודות על החטאים בציון רבי נחמן באומן, וכלשונו: "אחר כך, כשבא אל קיברו ומפרש כל ליבו לפני השם יתברך ומרבה בתפילות ותחנונים ווידוים ומתפלל לפני השם יתברך שיורהו הדרך הנכון והישר לפי שורש נשמתו, שיזכה על ידי זה לתשובה שלמה ולעבוד אותו יתברך באמת

ושיכפר לו על כל מה שפגם, בפרט בזכותו של הצדיק, ובהתקשרות גמור אליו בכל לבבו ושהוא יעשה ויגמור כל התיקונים הצריך לנפשו ורוחו ונשמתו, אזי יאמין בכירור, שבוודאי נחרבו על ידי זה כל בניני המלכות דסטרא אחרא. ומה שהשם יתברך שולח לו במחשבתו (לאחר הוידוי הנזכר לעיל) איזה דרך והנהגה לעבודת ה', צריך להאמין שזה דרכו הישר לעת עתה לפי שורש נשמתו.

וגם זה מובן ממילא, כי הכל לפי רוב המעשה ואחר כוונת הלב הן הן הדברים. וכל מה שהאדם עושה ומשתדל בתיקונים הנ"ל בהשתדלות יותר ובהתעוררות הלב וכוונתו ובהתקשרות גדול ביותר, בוודאי נמשכין עליו כל התיקונים בשלמות יותר. אך אף על פי כן צריכין להאמין גם כן, שאיך שמשתדל האדם להמשיך עליו הארת התיקונים הנ"ל, אפילו אם האדם הוא כמו שהוא

וההשתדלות הוא כמו שהוא, אף על פי כן בוודאי נמשך עליו גם כן איזה הארה מהתיקונים הנ"ל".

נראה שלעצה זו נתכוון רבי נחמן באומרו במקום אחר (חיי מוהר"ן ש"ז): "אני אין לי מה לעשות בזה העולם כלל, כי בשבילי איני צריך לעשות כלל. רק באתי לעולם לקרב נפשות ישראל להשם יתברך. אבל איני יכול לקרב כי אם מי שבא אצלי ומספר לי חסרונו - אני יכול לתקנו".

וידי

התבודדות

עצתו המרכזית של רבי נחמן לתיקון הנפש היא ההתבודדות, כלומר שיחה יום יומית בשפה אישית ופשוטה אל השם יתברך, כפי שכתב (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' תורה כ"ה): "ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל". כידוע, תפילה בקברי צדיקים מקובלת יותר, ועל כן מה טוב ונעים יותר מאשר לקיים בציון רבינו את עצתו הקדושה?

התבודדות

כפי המובן בדברי גדולי ישראל, שיטת ההתבודדות היא קדומה ביותר, ולא זו בלבד, אלא שהיא הדבר המייחד אותנו ביותר כיהודים. בסיפור קריעת ים סוף כתוב: "ופרעה הקריב... ויצעקו בני ישראל אל ה'" (שמות י"ד, י). ומפרש רש"י: 'תפסו אומנות אבותם. באברהם הוא אומר: אל המקום אשר עמד שם. ביצחק: לשוח בשדה. ביעקב: ויפגע במקום'. והנה, אומנות

היא דבר שאדם אמון ורגיל בו, והמוכן מלשונם, שתפילת האבות לא הייתה מאורע חד פעמי אלא דבר שבהרגל וחלק מרכזי בעבודתם.

התבודדות

וכך מבאר גם רבי נתן את מעלתם וייחודם של עם ישראל, הקרויים "עם לבדד ישכון": "וזהו 'הן עם לבדד ישכון', שהם עם קדוש כזה ששוכנים לבדד. שהם מקיימים 'לך עמי בוא בחדריך וסגור דלתך בעדך. חבי כמעט רגע עד יעבור זעם' (ישעיה כ"ו), שהם מתבודדים בינם לבין קונם ושופכים שיחתם לפניו בכל פעם וחושבים בכל יום על אחריתם וסופם האחרון. ועל ידי זה הם בטוחים מכל צר ואויב ומסטין, כי הם מסתירים עצמם בצל כנפיו יתברך תמיד בבחינת (תהלים ל"ב) "אתה סתר לי", שזהו בחינת "וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב" (דברים ל"ג) בחינת "כי אתה ה' לבדד לבטח תושיבני" (תהלים ד'), שעל ידי בחינת בדד בחינת התבודדות על ידי זה שוכן

ישראל בטח תמיד. כי מי זה ערב את לבו לגשת אל
השם יתברך שהם מסתירים עצמן אצלו יתברך?
(ליקוטי הלכות ברכות השחר ה' סעיף פ"ז)

הרמב"ם מבאר, שמה שאנו קוראים "התבודדות",
הוא בעצם מצוות התורה להתפלל, וכך נהגו כל עם
ישראל ממתן תורה ואילך: "מצוות עשה להתפלל
בכל יום, שנאמר "ועבדתם את ה' אלוקיכם". מפי
השמועה למדו, שעבודה זו היא תפילה, שנאמר
"ולעבדו בכל לבבכם". אמרו חכמים: אי זו היא
עבודה שבלב? זו תפילה. חיוב מצווה זו כך הוא
- שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום ומגיד שבחו
של הקדוש ברוך הוא, ואחר כך שואל צרכיו שהוא
צריך להם בבקשה ובתחינה, ואחר כך נותן שבח
והודיה לה' על הטובה שהשפיע לו, כל אחד כפי
כוחו. אם היה רגיל, מרבה בתחינה ובקשה. ואם היה
ערל שפתיים מדבר כפי יכולתו ובכל עת שירצה.
וכן היה הדבר תמיד ממשה רבינו ועד עזרא."

התבודדות

גם גדולי האחרונים מדברים על חיוב הנהגה זו. "ההתבודדות היא אחת הנכבדות שבין המידות התרומיות, והיא דרכם של גדולי הצדיקים, ובאמצעותה הגיעו הנביאים לידי התגלות", כותב רבי אברהם בן הרמב"ם ("המספיק לעובדי השם" פרק "ההתבודדות").

התבודדות

"ראוי לכל ירא אלוקים למעט בעסקיו ולהיות רעיוניו נחים ולקבוע עיתים להתבודד בחדריו, ולחפש דרכיו ולחקור, ולשפוך שיח, ולשאת תפילה ורינה, ולהפיל תחינה" (רבינו יונה ב"שערי תשובה", שער השני, דרך החמישית)

"סגולה קלה לרפואת הנפש היא ההתבודדות. כי לעיתות רצון יפרוש עצמו למקום מיוחד וישא עיניו למרום" ... ("ספר חרדים" בשם רבי יוסף סאגיס ורבינו יצחק דמן עכו).

"כל הצרות הבאות עלינו שאיננו ניצלים מהן המה מפני שאין אנו צועקים ומרבים בתפילה עליהם, כי לו התפללנו ושפכנו שיח לפני הקדוש ברוך הוא, בוודאי לא ישובו תפילותינו ובקשותינו ריקם. ולא יסתפק האדם במה שמתפלל השמונה עשרה שלש פעמים בכל יום, אלא כמה פעמים ביום צריך לשפוך תפילות ובקשות בינו לבין עצמו כשהוא בביתו מעומק הלב". (ה"חפץ חיים", "ליקוטי אמרים" פרק י' עמ' מ"ז)

וכן חותם סוגיה זו רבי נחמן: "עיקר כלי-הזין של האיש הישראלי הוא התפילה, וכל המלחמות שצריך האדם לכבוש, הן מלחמות היצר הרע, הן שאר מלחמות עם המונעים והחולקים, הכול על ידי התפילה ומשם כל חיותו. על כן מי שרוצה לזכות לקדושת ישראל באמת, צריך להרבות בתפילות ובקשות ושיחות בינו לבין קונו, כי זה עיקר כלי הזין לנצח המלחמה" (קיצור ליקו"מ ב' אות א').

מה בעצם חידש רבי נחמן בעניין ההתבודדות?
הלא מעולם הייתה כבר ידועה מצוות התפילה?

התבודדות

הקדוש ברוך הוא הוא מעל לכל תפישה ודמיון.
אי אפשר לתאר אותו בשום צורה ואי אפשר לדבר
עליו בשום מילה. אבל בגלל שהוא רצה להתגלות
אלינו ורצה להיות בקשר איתנו, בני האדם, הוא
בחר להתגלות במשך ההיסטוריה בכל מיני צורות.
”על הים (כלומר בקריעת ים סוף) נגלה להם כאיש
מלחמה. בסיני (כלומר במתן תורה בהר סיני)
נגלה להם כזקן מלא רחמים”. גם בטבע – כל מה
שאנחנו רואים, כל מה שאנחנו שומעים, בעצם
כל מה שאי פעם נוכל לדמיין אותו או לחוש אותו
– הכל הכל ממש, זה ”לבושים” של הקדוש ברוך
הוא, דרכים בהן הוא מתגלה אלינו.

גם הנשמה זה בעצם מה שמעבר לכל ההגדרות.
נשמה זה האדם בעצמו, החלק היותר עמוק ויותר

מהותי שלו. ובאופן דומה גם לקדוש ברוך הוא יש שמות רבים, וכולם מתארים באמת צורות שונות שבהן הוא אכן מתגלה בעולם, אבל אף אחד זה לא הוא בעצמו. הוא בעצמו זה כמו הנשמה של העולם, משהו פנימי שהוא העיקרי, אבל בלתי נתפש ובלתי מוגדר. מבין אין סוף השמות שיש לבורא, כלומר לאין סוף הצורות בהן הוא יכול לפעול או להתגלות, בחרו חז"ל הקדושים לפנות אל הקדוש ברוך הוא בעיקר בתואר אחד עיקרי – "אלוקינו מלך העולם". "אלוקים", זה הכינוי של מידת הדין בעולם. כלומר הגבול, הדיוק, החלוקה הברורה, הצדק והשליטה במציאות, ו"מלך", זה די דומה לאלוקים, כלומר אדון ושליט, שופט ומושל, שאנו עבדיו וצריכים לסור למשמעתו.

למה בעצם אנחנו פעמים רבות מתקשים להתחבר לזה? סיבה אחת - כי אנחנו בכלל לא מכירים מלכות ושלטון, ומה שאנחנו מכירים או שמענו

עליו זה רק שלטון מושחת ומנוון. סיבה שנייה – כי האידיאולוגיה השלטת בעולם שלנו זה חופש – חופש הביטוי, חופש היצירה, חופש לעשות כל מה שאנחנו רוצים. דמוקרטיה, שוויון זכויות, זרימה, אנרגיות. ולכן "אדון ושליט" בכלל לא מדבר אלינו. אבל אם ניתן לזה סיכוי, אם נהיה מוכנים להיפתח למשהו שאנחנו לא מכירים עד היום, נוכל לשמוע שהחוויה הכי עמוקה שאדם יכול לחוות היא דווקא חווית השירות. להיות משרת לממלכת הקדושה. להיות עבד לאדוני האור. לקחת חלק בתיקון העולם, לשרת את הטוב המושלם. כי באמת, הרצון הכי עמוק שלנו הוא להישבע אמונים לכוחות הטוב, לשרת מטרה קדושה ונעלה, ובעבור משימה כזאת היינו מוכנים, לפחות ברמה העקרונית, למסור את חיינו.

יש נאמנות ושייכות בין הורים לילדים, יש נאמנות בין בני זוג, יש נאמנות לחברה או לארץ מסוימת.

אבל כל סוגי הנאמנות והשייכות הם רק צל צילה של הנאמנות הכי פנימית ושורשית שמוטבעת בנו – נאמנות לאלוקים. כל זה אמור להיות חבוי בהוראה של חכמינו לפנות אל הבורא דווקא בשם "אלוקים" ו"מלך".

התבודדות

היו תקופות שהקשר עם הקדוש ברוך הוא באמצעות "הלבוש" הזה היה באמת קשר פנימי ועמוק, מסעיר, מרגש. קשר שבעבורו מוכנים לחיות ולמות. בלי ההרגשה הזאת קשה להבין אלפים ורבבות יהודים שאכן מסרו נפשם למוות ובלבד שלא ישתחוו לפסל או יעברו על מצוות הבורא. אין סיכוי שאדם יהיה מוכן למות אלמלא הוא חש נאמנות וקרבה ברמה שאין למעלה ממנה לאותו "אלוקים", ו"מלך". אבל אז נכנסו לתמונה "היכלי התמורות". יש בעולם כוח שנקרא "היכלי התמורות". אפשר לתאר את זה בצורה ציורית כמו רשת של קורי עכביש בלתי

נראית שמקיפה את כל כדור הארץ, או לחילופין, את הלב של כל אחד. מה שעושה אותו כוח שלילי הוא לעוות ולשבש כל סוג של שפע שיורד לעולם ולהפוך אותו – בתודעה של בני האדם – לההיפך הגמור ממה שהוא באמת. פסוק שמופיע בנביא מתייחס לתופעה הזאת: "הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע, שמים חושך לאור ואור לחושך, שמים מר למתוק ומתוק למר". כדי להבין את התופעה אפשר להזכיר את מה שקורה לפעמים בשעת מחלה שמשתבש לאדם חוש הטעם והוא מרגיש שמר הוא מתוק ומתוק הוא מר. מבחינה מסוימת, התודעה של רוב האנשים נגועה בחולי כזה, שההרגשות והתפישות שלהם על המציאות משובשות ו"מומרות" על ידי אותם "היכלי התמורות". כדרכם להרוס ולקלקל כל דבר שבקדושה, בנו אותם כוחות מיסטיים מערכת שלמה של תפישת עולם, שתגרום אצלנו לסילוף עמוק של "לבוש" ה"אלוקים" ו"המלך".

התבודדות

המלכים ובעלי השררה שנחשפו בפנינו היו על פי רוב מלכות מושחתת, מתנשאת, גאה ומשפילה, אכזרית, שיפוטית, רחוקה וקרה. לא הכרנו מלכות אחרת, ובעקבות הכרות עם תפישת המלכות המעוותת התעוותה אצלנו גם תפישת המלכות האמיתית, ובלי שנשים לב, לאט לאט, במשך שנים או דורות, התחלנו לתפוש גם את אלוקים, מלך מלכי המלכים, כקר ומנוכר, שיפוטי, מאיים, ולעיתים קרובות גם אכזרי וגרוע מזה. תפישת המלכות נפגמה, הקשר עם ה' התעוות והתרופף. "היכלי התמורות" השיגו את מטרתם המרושעת וניתקו אותנו מן הבורא.

אבל אז קרה משהו. לפני כ 200 שנה הגיע לעולם רבי נחמן מברסלב. הוא הכיר את תעלולי "היכלי התמורות" והציג בפנינו לבוש אחר של הבורא: "חבר טוב אמיתי". באחת הפגישות הראשונות בין רבי נחמן מברסלב לתלמידו רבי נתן, כאשר

הם טיילו ביחד בשדה ושוחחו ביניהם, אמר רבי נחמן משפט שנכנס בעומק ליבו של תלמידו, ולדבריו - היה זה משפט מפתח בחייו, ועל ידו הבין שבוודאי יזכה להגיע לשלמותו ותכליתו עלי אדמות. ואלו היו הדברים: "ובכלל, זה טוב מאד לשפוך את הלב לפני השם יתברך, ממש כמו ששופכים את הלב לפני חבר טוב אמיתי".

התבודדות

מה היה החידוש הגדול שבדבר? הלא מושג התפילה כבר היה ידוע ומפורסם, ביהדות בכלל ובחסידות בפרט. אלא שכאן חידש רבינו שאפשר ליצור עם הקדוש ברוך הוא קשר מסוג מאד מיוחד, מאד אישי וקרוב. ועל סוג של קשר כזה לא דובר מעולם באופן כה ברור. "חבר טוב אמיתי"! הלא בשלוש מילים אלו מקופלת משאת נפשו של כל אדם, שיהיה לו חבר כזה: אוהב אמיתי, החפץ בכל ליבו באמת ובתמים אך ורק בטובת רעהו ללא כל אינטרסים. הוא לעולם לא ינצל את מה שידוע

לו לרעת חברו חלילה. שומר סוד מושלם הוא, וכל מה שישמע לא יצא לחוץ לעולם. חבר טוב אמיתי לעולם לא ינטוש את חברו ולא יבגוד בו, גם אם ירד חברו לתכלית דיוטא התחתונה. תמיד יהיה מזומן לו ויבוא לעזרתו בעת הצורך, לעולם לא יאכזב, ותמיד ידע להקשיב בכל תשומת הלב, יבין וישתתף בקורות חברו, יבכה עמו בצערו וישתתף בשמחתו. כל אדם בעולם מאחל לעצמו חבר כזה ורבי נחמן אומר - יש לך חבר כזה. דבר איתו, שתף אותו, הוא באמת מקשיב ואיכפת לו, לעולם לא ייטוש אותך ולא יאכזב אותך. הקדוש ברוך הוא - הוא הוא אותו חבר.

לא שהלבוש "מלך" או "אלוקים" אינו אמיתי. הוא אמיתי ונחוץ לנו בוודאי גם היום, אבל כדי להחזיר את הכתר ללבוש הזה, כדי לפרק ממנו את הצורה המעוותת שהלבישו עליו "היכלי התמורות", צריך היה לגלות בו עצמו צד חדש.

המלך הזה אינו רחוק ושיפוטי, עם כל גדולתו הוא יורד עד אלי ממש ומציע לי את ידידותו. מתוך הבנה זו אנו מגלים צד חדש ועמוק בקשר עם ה' - לא רק להודות ולבקש עזרה ממלך גדול שהכל בידו, אלא פשוט לשוחח, לשפוך את הלב, כמו ששופכים לפני חבר טוב אמיתי. לשתף ולספר, כל מה שיש על הלב, כל המבוכות, כל השאלות, כל הרגשות, כל המחשבות, כל החלומות, כל התקוות, וכל המאורעות.

מעבר לכל לבושיו, הקדוש ברוך הוא ממתין לנו שנבוא אליו. כחבר אמיתי, הכי קרוב שיש, הכי אוהב שאפשר, הוא מצפה לנו, שנבוא נשפוך לפניו את כל הלב. ולא נבוא?

לב הדברים

ממש כשם שעשו חסידי ברסלב בכל הדורות,
עוסקים גם היום תלמידיו של רבי נחמן בהפצת
תורתו ובשורתו המנחמת לעם ישראל.

סמוך לקץ הימים, מתפוררים והולכים מוסדות
עולם. אין אדם בו בטוח ושליו. מחפשים להיאחז
- ולא יודעים במה. רוצים להרגיש - והבלבול
והקהות מטשטשים הכל. אבל בתוך החושך
העמוק בו אנו שרויים, איש איש באפלתו הוא,
מתחיל קו אור דק להאיר. בתוך הספק המתיש,
בו אנו מתבוססים - הולך ומתבהר חזון של עולם
חדש. טהור, מואר, צודק.

מבין אדריכלי הגאולה הגדולים ביותר - היה רבי
נחמן מברסלב. רוח מעולם אחר, השראה ונחמה
נושבים מבין דפי ספריו. ובעיקר - כלים מדויקים
להפליא, כיצד להתכונן לעולם חדש, הקרב ובא.

לב
הדברים

ארז משה דורון, יוצר ומורה דרך על פי שיטתו של רבי נחמן מברסלב, מעבד בדבריו ובספריו את משנתו של רבי נחמן למילים ברורות, לדרכים סלולות, לעצות מובנות מלאות עידוד לבני הדור הזה.

לב
הדברים

במשך כ 18 שנות יצירה, יצאו לאור 14 ספרים שונים בלמעלה מ 100,000 עותקים, והתקבלו בתגובות חמות ונרגשות על ידי כל סוגי הקוראים. כרבע מליון חוברות חולקו חינם בארץ ובעולם. מסגרות לימוד מגוונות נפתחו, וצמאי אור ודעת רבים מצאו בהן את שאיוותה נפשם.

אנו משתוקקים, בפרט בימים כה הרי גורל לעם ישראל, להמשיך ולהפיץ את בשורת הנחמה של רבי נחמן. לשם כך החלטנו להקים את "לב הדברים".

אנו רוצים להפוך אתכם לשותפים בפעילותינו.

תורם בהוראת קבע של 26 ש"ח לחודש למשך
שנה - יקבל דיסקים שיצאו עד עתה לאור (מעל
70 שיעורים) וכל דיסק חדש.

תורם בהוראת קבע של 50 ש"ח לחודש למשך
שנה - יקבל את הדיסקים, וכן 8 ספרים העוסקים
בביאור משנתו של רבי נחמן.

תורם בהוראת קבע של 100 ש"ח לחודש למשך
שנה - יקבל את הדיסקים, 8 ספרים, וכן כל ספר
חדש בהוצאת "לב הדברים"

תורם בהוראת קבע של 180 ש"ח ומעלה לחודש
למשך שנה - יקבל את הדיסקים, 8 ספרים, כל ספר
חדש בהוצאת "לב הדברים", וכן לפי בחירתו:
סט ספרי היסוד של רבי נחמן מברסלב או סידרת
קלטות שמע של תיאטרון בובות לילדים
לפרטים נוספים: שרה 02-5667567.

”וזה מעלת המסייע בצדקתו להדפיס חידושי תורה הגונים על יסודות הצדיקים האמיתיים, כי על ידי זה זוכה ביותר ויותר לתיקון הנעשה על ידי הצדקה. ועל כן כשנותנין צדקה בשביל ריבוי ספרים קדושים נעשה תיקון הצדקה בשלמות נפלא. והעיקר הוא הספרים הקדושים המביאים לידי מעשה, לידי קיום התורה, שלזה צריכין ספרים רבים מאד עד אין קץ. ועל כן הצדקה שנותנין בשביל ספרים אלו- יקר מכל, כי זה עיקר תיקון הצדקה. ובוודאי אין קץ לשכרו, וצידקתו עומדת לעד, כי בכל פעם, בכל הדורות הבאים מזכה את ישראל, שתתקיים התורה על ידו” (ליקוטי הלכות, הלכות ברכות השחר ה’ סעיפים ל”ה-ל”ח).

לב
הדברים

קטלוג ספרים

"למעלה מן הזמן" - שבת ומועדי ישראל במשנתו של רבי נחמן מברסלב. חג חג ומצוותיו, חג חג ומעלותיו, כולם קשורים לעבודת הנפש ומתבארים באור בהיר וחדש. ביד אומן, נוגע רבי נחמן במצוות התלויות בזמן, מסיר מעליהן את האבק האפרורי והמבזה שהשלכנו עליהן בעיוורוננו, ומדליק בלבנו מחדש את האהבה אליהן ואל המצווה אותן. חובה בכל בית יהודי!

"אור פנימי" (מהדורה חדשה מורחבת) - מה זה בעצם רוחניות? איך זוכים לאהבה? כיצד נכניס שמחה לחיינו ואיך מוצאים את יעודנו המיוחד? על שאלות אלו ורבות אחרות משיב ארז משה דורון ב"אור פנימי". בדברים קצרים ובהירים, פשוטים ונוגעים ללב, הוא מבאר מושגים רבים, שעבור רבים עדיין לוטים באפילה (כולל "שמחת עולם" ו"אמנות ההתבודדות").

"הלב והמעייין" (מהדורה חדשה מורחבת) - סוגיות סבוכות והרות גורל טורדות את נפשם של בעלי תשובה ושאר מבקשי השם. כיצורים בעלי חיות משל עצמם, הן אינן נותנות מנוח, ונושאות תדיר משבי רוח קרים של ספק ומבוכה. בחליפת מכתבים כנה ומרגשת חושף דניאל, בעל תשובה חד עין ועדין נפש, את עולמו הפנימי ולבטיו. דרך החברות הנרקמת בינו לבין מחבר הספר, אנו מתוודעים למסע נפש מרתק, ומלווים אותו כשהוא עולה שמיים ויורד תהומות, עד לסוף המפתיע.

"אורח בעל כנפיים" - דומה, כי אין איש אשר טרם שמע אודות מעשיותיו של רבי נחמן מברסלב. בחן מיוחד, בסגנון אגדי ומושך לב, מוביל רבי נחמן את קוראיו אל עולם של מלכים ונסיכות, שדים ורוחות וחידות מופלאות. חמישה מסיפוריו של רבי נחמן מברסלב נחשפים לפנינו כמשל מרתק על מסעות נפש בני זמננו. ביד אומן משרטט לפנינו המחבר פתרונות חדשים לחידות

חיינו, כולם מתגלים ומאירים מתוך קורות גיבוריו של רבי נחמן. הסיפורים המתבארים בו הם: מעשה מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו ("איש היער"), מעשה מחיגר ("אבק ברוח"), מעשה מרב ובן יחיד ("מסע"), איוואן ווערדא ("מי אתה"?), תקסט א' חנוכה ("אורח בעל כנפיים").

"היכל הגוונים המשתנים" - מי היה, בעצם, רבי נחמן מברסלב? מהם יסודות שיטתו? ולמי ייעד את משנתו? תקציר קורות חייו, סקירה שיטתית של ספריו וספרי תלמידיו, ובעיקר - איך ובאיזה אופן נחוצים דבריו בדור הזה לכל אחד ואחד מאתנו. ספר מקיף ומפורט, שנוגע גם בנימים העדינים ביותר של הנפש, ומבאר לעומקה שיטה רוחנית רבת אופקים זו.

"התבהרות" - ייסורי מצפון - זה טוב או רע? מהו תפקידן הרוחני של הנשים? איך לצאת ממצבי יאוש? איך יודעים מהו יעודנו המיוחד בעולם? איך בוחרים בן זוג לחיים? מדוע

קורות כל הצרות? על שאלות אלו ורבות אחרות כדוגמתן, משיב ארז משה דורון מתוך מקורותינו, באומץ, בכנות, ומתוך מעוף מחשבה.

“גבול הקדושה” (מהדורה חדשה מורחבת של ‘נתיב לא ידעו עיט, ו’אורות מאופל’ עם תוספות רבות) - ‘תחום שבת’ שממנו אסור לחרוג בשבת הוא מידת אלפיים אמה. רבי נתן מבאר בליקוטי הלכות שאותם אלפיים אמה מרמזים על המהות הכי פנימית של הקדושה. אלף אחד מרמז על התגלות אלוקות הנודעת לנו כתורה רפ”ב בליקוטי מוהר”ן – תורת ‘אזמרה’, העוסקת במציאת הנקודות הטובות שיש בכל אחד מאיתנו, ואלף אחד מרמז על התגלות אלוקות הנודעת לנו כתורה י”ב בליקוטי מוהר”ן חלק ב’ – תורת ‘איה’, העוסקת באפשרות התמידית שיש לנו לפנות בדברים אל ה’ יתברך ולחפש את מציאותו, גם במצבים הכי אפלים וירודים. ב’גבול הקדושה’ מתוארים בצורה מפורטת אותן דרכים קדושות.